

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра патологічної фізіології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор
проф. Гриценко І.С.

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Прикладні аспекти фундаментальної медицини

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки _____ **1102, 1202 Фармація** _____
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____ **7.110201, 7.12020101 Фармація** _____
(шифр і назва спеціальності)

факультет _____ **фармацевтичний** _____
(назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма з ПРИКЛАДНИХ АСПЕКТІВ ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ для студентів за напрямом підготовки «Фармація», спеціальністю 7.110201, 7.12020101 – «Фармація».

„_____” _____ 2012 року – 10 с.

Розробники: зав. кафедрою, д.мед.н., проф. Кононенко Н.М.; д.мед.н., проф. Тюпка Т.І.; к.мед.н., ас. Гнатюк В.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ

Протокол № _____ від “_____” _____ 2012 року

Завідувач кафедри патологічної фізіології _____ (проф. Кононенко Н. М.)

“_____” _____ 2012 року

Схвалено методичною комісією медико-фармацевтичного циклу

Протокол № _____ від “_____” _____ 2012 року

“_____” _____ 2012 року Голова _____ (проф. Залюбовська О. І.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 0,44	Галузь знань (шифр і назва)	За вибором	
	Напрямок підготовки <u>1102, 1202 Фармація</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 7.110201, 7.12020101 Фармація (4,0)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 16		5-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,0	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	-	
		Семінарські заняття	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		Індивідуальні завдання: -год.	
		Вид контролю: письмовий підсумковий модульний контроль	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- дати системні знання про загальні закономірності розвитку та варіанти закінчення хвороб;
- забезпечити теоретичну базу та ознайомити з різними методиками експериментального моделювання типових патологічних процесів, станів на лабораторних тваринах;
- сприяти формуванню поняття складності і діалектики взаємовідношень шкідливих та захисно-приспосувальних механізмів патологічних процесів і їх мінливості на різних стадіях хвороб.

Завдання - навчити студентів аналізувати, трактувати та робити ретроспективний аналіз клінічних випадків, виявляти взаємозв'язок патогенезу захворювання та його клінічних проявів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати особливості перебігу окремих хвороб, які не відносяться до типових патологічних процесів;

вміти проводити експеримент, володіти основами надання невідкладної допомоги.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Значення патофізіологічного експерименту для сучасної медицини. Загальні закономірності розвитку та варіанти закінчення хвороб.

Тема 1. Мета та задачі патофізіологічного експерименту. Основні види експериментів. Об'єкт експерименту, види лабораторних тварин. Підходи до оптимального вибору виду експериментальних тварин.

Тема 2. Основні положення «Загальних етичних принципів експериментів на тваринах» (Україна, 2001), «Європейської конвенції про захист хребетних тварин, яких використовують для експериментальних та інших наукових цілей» (Страсбург, 1985). Умови утримання лабораторних тварин. Види наркозу, переваги та недоліки різних видів наркозу. Максимально припустимі об'єми розчинів для різних шляхів введення тваринам. Види евтаназії. Статистична обробка та екстраполяція експериментальних даних.

Тема 3. Патофізіологія біоритмів. Роль десинхронозів у розвитку захворювань. Хрономедицина та хронофармакологія.

Тема 4. Вмирання та реанімація організму. Надання першої невідкладної допомоги при термінальних станах.

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти патофізіології у клінічній практиці.

Тема 5. Патофізіологія ранового процесу. Патофізіологія інфекційного процесу. Сепсис. Принципи антибактеріальної терапії. Дисбактеріоз.

Тема 6. Клінічна патофізіологія серцево-судинної системи. Нові клінічні технології компенсації порушених функцій серцево-судинної системи. Патофізіологічні аспекти пересадки серця.

Тема 7. Хвороби репродуктивної системи. Патофізіологія безпліддя. Патофізіологія спадкових хвороб.

Тема 8. Хвороби цивілізації. Синдром хронічної втомленості. Остеохондроз. Ожиріння. Анорексія. Булімія. Стрес – роль в патогенезі хвороб людини. Емоційний стрес. Наркоманія. Імунодефіцитні стани.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		Л	Сем	ПЗ	Ін д.	СРС
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1.						
Тема 1. Мета та задачі патофізіологічного експерименту. Основні види експериментів. Об'єкт експерименту, види лабораторних тварин. Підходи до оптимального вибору виду експериментальних тварин.	1		1			
Тема 2. Основні положення «Загальних етичних принципів експериментів на тваринах» (Україна, 2001), «Європейської конвенції про захист хребетних тварин, яких використовують для експериментальних та інших наукових цілей» (Страсбург, 1985). Умови утримання лабораторних тварин. Види наркозу, переваги та недоліки різних видів наркозу. Максимально припустимі об'єми розчинів для різних шляхів введення тваринам. Види евтаназії. Статистична обробка та екстраполяція експериментальних даних.	1		1			
Тема 3. Патофізіологія біоритмів. Роль десинхронозів у розвитку захворювань. Хрономедицина та хронофармакологія.	1		1			
Тема 4. Вмирання та реанімація організму. Надання першої невідкладної допомоги при термінальних станах.	1		1			
Змістовний модуль 2.						
Тема 5. Патофізіологія ранового процесу. Патофізіологія інфекційного процесу. Сепсис. Принципи антибактеріальної терапії. Дисбактеріоз	2		2			
Тема 6. Клінічна патофізіологія серцево-судинної системи. Нові клінічні технології компенсації порушених функцій серцево-судинної системи. Патофізіологічні аспекти пересадки серця.	2		2			
Тема 7. Хвороби репродуктивної системи. Патофізіологія безпліддя. Патофізіологія спадкових хвороб.	4		4			

Тема 8. Хвороби цивілізації. Синдром хронічної втомленості. Остеохондроз. Ожиріння. Анорексія. Булімія. Стрес – роль в патогенезі хвороб людини. Емоційний стрес. Наркоманія. Імунодефіцитні стани.	4	4			
Усього годин	16	16			

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мета та задачі патофізіологічного експерименту. Основні види експериментів. Об'єкт експерименту, види лабораторних тварин. Підходи до оптимального вибору виду експериментальних тварин.	1
2	Основні положення «Загальних етичних принципів експериментів на тваринах» (Україна, 2001), «Європейської конвенції про захист хребетних тварин, яких використовують для експериментальних та інших наукових цілей» (Страсбург, 1985). Умови утримання лабораторних тварин. Види наркозу, переваги та недоліки різних видів наркозу. Максимально припустимі об'єми розчинів для різних шляхів введення тваринам. Види евтаназії. Статистична обробка та екстраполяція експериментальних даних.	1
3	Патофізіологія біоритмів. Роль десинхронозів у розвитку захворювань. Хрономедицина та хронофармакологія.	1
4	Вмирання та реанімація організму. Надання першої невідкладної допомоги при термінальних станах.	1
5	Патофізіологія ранового процесу. Патофізіологія інфекційного процесу. Сепсис. Принципи антибактеріальної терапії. Дисбактеріоз	2
6	Клінічна патофізіологія серцево-судинної системи. Нові клінічні технології компенсації порушених функцій серцево-судинної системи. Патофізіологічні аспекти пересадки серця.	2
7	Хвороби репродуктивної системи. Патофізіологія безпліддя. Патофізіологія спадкових хвороб.	4
8	Хвороби цивілізації. Синдром хронічної втомленості. Остеохондроз. Ожиріння. Анорексія. Булімія. Стрес – роль в патогенезі хвороб людини. Емоційний стрес. Наркоманія. Імунодефіцитні стани. Модульний контроль.	4
РАЗОМ:		16

6. Методи навчання

1. Семінарські заняття
2. Самостійна робота з використанням підручників, посібників, навчально-методичних рекомендацій, додаткової літератури, Інтернету.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному лабораторному занятті відповідно конкретним цілям теми, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і вони не належать до структури практичного заняття.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

При засвоєнні кожної теми модулю за поточну навчальну діяльність студента виставляється оцінка за 4 бальною шкалою.

Для змістовного модуля № 1

Традиційна оцінка	Бали
5 – відмінно	5
4 – добре	4
3 – задовільно	3
2 - незадовільно	0

Для змістовного модуля № 1

Традиційна оцінка	Бали
5 – відмінно	10
4 – добре	8
3 – задовільно	6
2 - незадовільно	0

Модульний підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення модулю. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою, та при вивченні модулю набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Форма проведення підсумкового контролю стандартизована і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 24 балів. Максимальна кількість балів підсумкового контролю дорівнює 40.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль									
Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	6-10	6-10	24-40	60-100

Оцінювання дисципліни проводиться шляхом «заліку» при позитивній успішності та складанні підсумкового модульного контролю.

Оцінка А, В, С, D, Е виставляється лише студентам, яким зараховані усі теми з дисципліни та модуль.

Оцінка з дисципліни FX, F виставляється студентам, яким не зараховано модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка FX («2») виставляється студентам, які отримали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали модульний підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю не більше 2 разів за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенню вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму модулю, або не набрали за поточну навчальну діяльність з модулю мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

1. Підручник та посібник для практичних занять з патологічної фізіології.
2. Методичні рекомендації за темами.

10. Рекомендована література

Базова

1. Патологічна фізіологія: підручник для студентів / за редакцією М.С. Регеди, А.І. Березнякової. – Львів : “Магнолія 2006”, 2011. – 489с.
2. Патологическая физиология, конспект лекций. Учебное пособие / Н. Н. Кононенко, А. И. Березнякова, Т. И. Тюпка и др.; под ред. Н. Н. Кононенко. – Х. : НФаУ, 2011. – 114 с.
3. Патофізіологія: підручник / М.Н. Зайко, Ю.В. Биць, Г.М. Бутенко та ін. – К. : Медицина, 2008. – 704 с.

Допоміжна

1. Посібник до практичних занять з патофізіології / За редакцією проф. А.І. Березнякової. – Харків : Видавництво НФаУ “Золоті сторінки”, 2006. – 384 с.
2. Патофизиология. В 2-х томах. Учебник для вузов / П. Ф. Литвицкий. - Москва: ГЕОТАР-Медиа, 2006. - 751с., 807с.
3. Посібник до практичних занять з патологічної фізіології / За ред. професора Ю.В. Биця, професора Л.Я. Даниловлої. – Київ «Здоров'я», 2001.

11. Інформаційні ресурси

1. Програма курсу «Прикладні аспекти фундаментальної медицини»
2. Бібліотека Національного фармацевтичного університету.
3. Харківська державна медична бібліотека.
4. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленко.
5. Спеціалізовані медико-біологічні портали Інтернету.